

ΕΛΛΗΝΙΚΟ
ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Γνώμη επί των μακροοικονομικών προβλέψεων του Προγράμματος Σταθερότητας 2024

Απρίλιος 2024

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Αμερικής 11, Αθήνα 106 72, Ελλάδα

www.hfisc.gr

T: +30 211 1039600

ηλ. ταχυδρομείο:

HELLENIC
FISCAL
COUNCIL

hfisc@hfisc.gr

[ΕΠ.1/2024](#)

Αθήνα, 30 Απριλίου 2024

Γνώμη επί των μακροοικονομικών προβλέψεων του Προγράμματος Σταθερότητας 2024

Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (ΕΔΣ), ως ανεξάρτητος δημοσιονομικός θεσμός, σύμφωνα με τις διατάξεις 473/2013 Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) για τα δημοσιονομικά προγράμματα των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, διατυπώνει τη γνώμη του επί των μακροοικονομικών προβλέψεων του Προγράμματος Σταθερότητας 2024 (ΠΣ 2024) με σκοπό την έγκρισή τους.¹

Η παρούσα αξιολόγηση λαμβάνει υπόψη:

(α) Το μακροοικονομικό σενάριο του ΠΣ 2024, όπως διαβιβάστηκε στο ΕΔΣ από το Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών στις 29.3.2024.

(β) Τα πιο πρόσφατα δημοσιευμένα στοιχεία για το ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), τα οποία καλύπτουν ολόκληρο το έτος 2023.²

(γ) Τις προβλέψεις του Κρατικού Προϋπολογισμού (ΚΠ) για το έτος 2024, καθώς και τις προβλέψεις του ΠΣ 2023.^{3, 4}

(δ) Τις χειμερινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, καθώς και προβλέψεις άλλων διεθνών και εγχώριων φορέων για την εξέλιξη των βασικών μακροοικονομικών μεγεθών της ελληνικής οικονομίας, συμπεριλαμβανομένων του πραγματικού ΑΕΠ και του Εναρμονισμένου Δείκτη Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ).⁵

(ε) Τις προβλέψεις από τα οικονομετρικά υποδείγματα του ΕΔΣ για την εξέλιξη του ΑΕΠ.

¹ Λεπτομερής ανάλυση των μακροοικονομικών εξελίξεων της ελληνικής οικονομίας με επιμέρους στοιχεία τεκμηρίωσης της παρούσας γνώμης θα παρουσιαστεί στην προσεχή εαρινή έκθεση του ΕΔΣ.

² Ανακοίνωση της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, 7.3.2024: [Statistics - ELSTAT \(statistics.gr\)](https://statistics.gr)

³ Κρατικός Προϋπολογισμός 2024 – Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (minfin.gr)

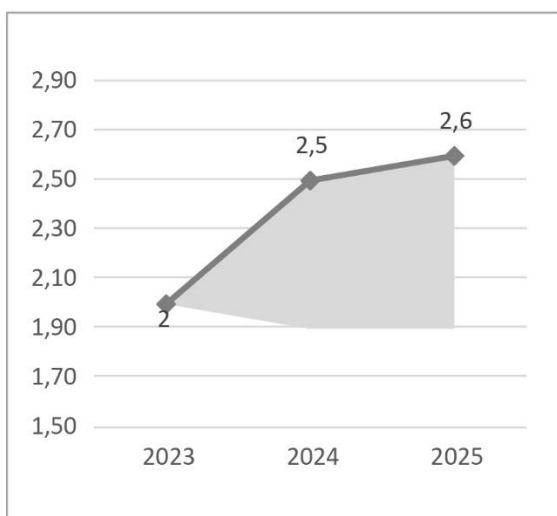
⁴ Πρόγραμμα Σταθερότητας 2023 (europa.eu)

⁵ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Χειμερινές προβλέψεις 2024 (europa.eu)

Μακροοικονομικές προβλέψεις 2024

Η πρόβλεψη για τον ρυθμό μεγέθυνσης του πραγματικού ΑΕΠ του τρέχοντος έτους στο ΠΣ 2024 βρίσκεται εντός του εύρους των προβλέψεων του ΕΔΣ (1,9% έως 2,5%), αν και στο άνωτατο όριο, και ευθυγραμμίζεται με τις πρόσφατες εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της Τράπεζας της Ελλάδος (ΤτΕ 2,3% βλ. Διαγράμματα 1 και 2). Η πιο συντηρητική αναπτυξιακή δυναμική που υπολογίζει το ΕΔΣ σχετίζεται με μια μικρότερη του αναμενόμενου ανάκαμψη των Ευρωπαϊκών οικονομιών και σημαντικών εμπορικών εταίρων της χώρας καθώς και με μεγαλύτερη καθυστέρηση στην χαλάρωση της νομισματικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ).

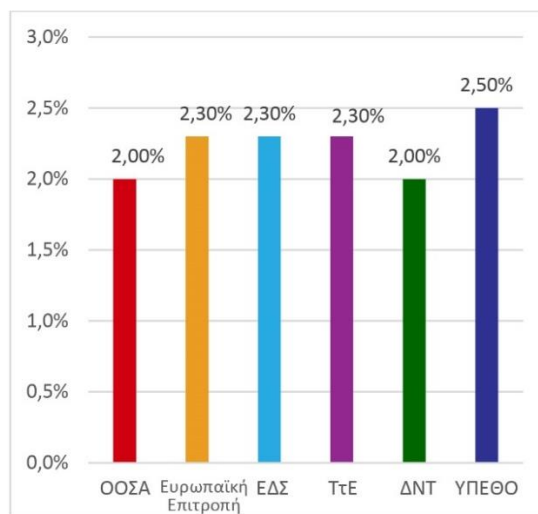
Διάγραμμα 1: Προβλέψεις ΕΔΣ, ρυθμός μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας (2024 & 2025)

Πηγές:

- 1) Έξι διαφορετικές κατηγορίες οικονομετρικών υποδειγμάτων του ΕΔΣ (Dynamic Factor Model, VECMs, MIDAS, AR, ARIMA, & ARFIMA).
- 2) Η σκιασμένη περιοχή δείχνει το εύρος των προβλέψεων (1,9 % έως 2,5 % για το 2024 & 1,9% έως 2,6% για το 2025).
- 3) Οι προβλέψεις του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών (Πρόγραμμα Σταθερότητας 2024) βρίσκονται εντός του εύρους των προβλέψεων του ΕΔΣ.

Διάγραμμα 2: Σύγκριση ετήσιων προβλέψεων ετήσιος ρυθμός μεγέθυνσης ΑΕΠ 2024

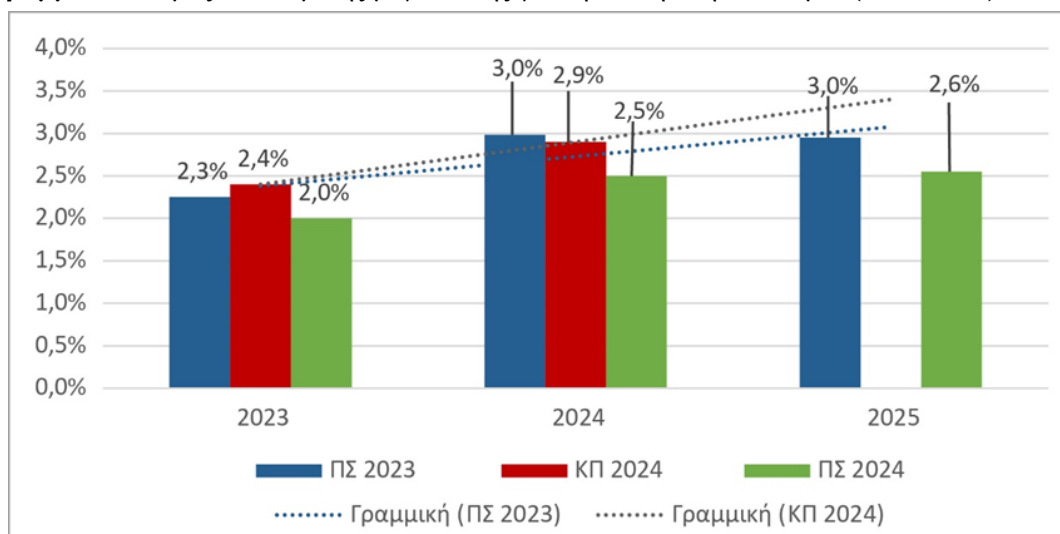

Πηγές:

- 1) ΟΟΣΑ *Economic Outlook*, Νοέμβριος 2023
- 2) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, *Ευρωπαϊκές Οικονομικές Προβλέψεις*, Φεβρουάριος 2024.
- 3) ΕΔΣ, Μάρτιος 2024.
- 4) Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση του διοικητή, Απρίλιος 2024.
- 5) ΔΝΤ, *World Economic Outlook*, Απρίλιος 2024.
- 6) Πρόγραμμα σταθερότητας 2024, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Απρίλιος 2024.

Το μακροοικονομικό σενάριο του ΠΣ 2024 αναθεωρεί προς τα κάτω τον αναμενόμενο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ σε σύγκριση με το ΚΠ 2024 (Νοέμβριος 2023), σε 2,5 % από 2,9 % (βλ. Διάγραμμα 3) κυρίως λόγω της μεγαλύτερης του αναμενόμενου επιβράδυνσης που παρατηρήθηκε σε ορισμένες οικονομίες της Ευρωζώνης. Ωστόσο, ο ρυθμός μεγέθυνσης της ελληνικής οικονομίας για το 2024 αναμένεται να διαμορφωθεί σημαντικά υψηλότερα από τον μέσο όρο της ΕΕ (σύμφωνα με τις χειμερινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο ρυθμός μεγέθυνσης στη ζώνη του ευρώ εκτιμάται να διαμορφωθεί σε 0,8%).

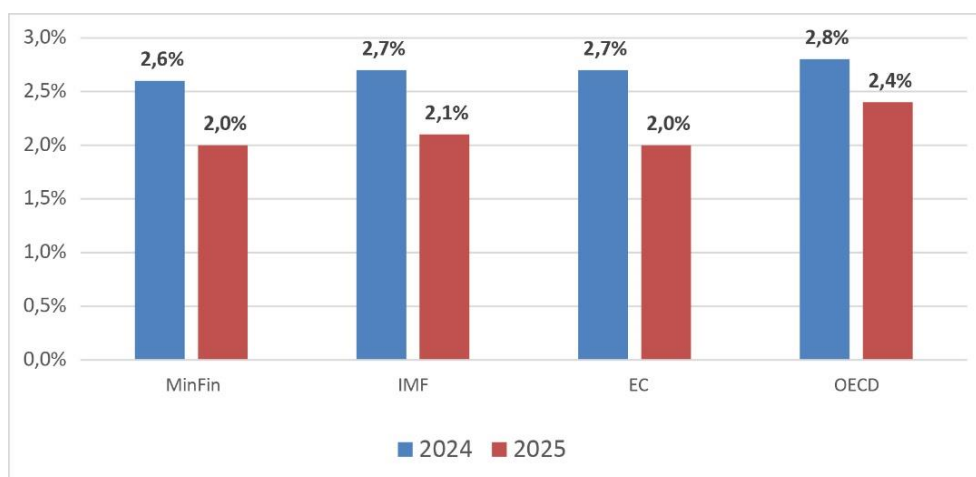
Διάγραμμα 3: Ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης για την ελληνική οικονομία (2023-2025)

Πηγές: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών: 1) Πρόγραμμα σταθερότητας 2023 (Απρίλιος 2023), 2) Κρατικός προϋπολογισμός 2024 (Νοέμβριος 2023), 3) Πρόγραμμα σταθερότητας 2024 (Απρίλιος 2024) και υπολογισμοί του ΕΔΣ.

Οι προβλέψεις του ΠΣ 2024 για τον πληθωρισμό (ΕνΔΤΚ) ευθυγραμμίζονται με το ΚΠ 2024 (2,6%), με τις πρόσφατες προβλέψεις του ΔΝΤ, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και του ΟΟΣΑ (βλ. Διάγραμμα 4). Έχει όμως αναθεωρηθεί ελαφρώς προς τα πάνω σε σχέση με την πρόβλεψη του ΠΣ 2023 (2,4% βλ. Διάγραμμα 4). Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ τον Μάρτιο του 2024, η ετήσια μεταβολή ΕνΔΤΚ διαμορφώθηκε στο 3,4%, υποδηλώνοντας σταθεροποίηση γύρω στο 3% το τελευταίο εξάμηνο. Κύριες πηγές των πληθωριστικών πιέσεων αποτελούν οι κλάδοι των τροφίμων και των μη αλκοολούχων ποτών, των ειδών ένδυσης και υπόδησης, καθώς και των εστιατορίων και των ξενοδοχείων.

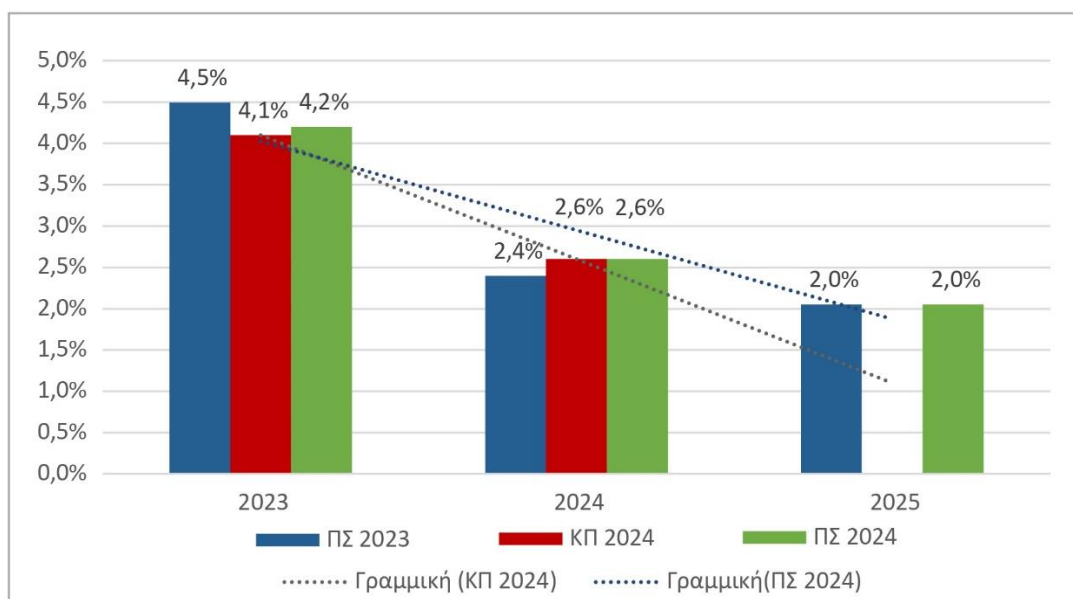
Διάγραμμα 4: Προβλέψεις για τον πληθωρισμό - ΕνΔΤΚ (2024-2025)

Πηγές:

- 1) ΟΟΣΑ Economic Outlook, Νοέμβριος 2023.
- 2) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκές Οικονομικές Προβλέψεις, Φεβρουάριος 2024.
- 3) ΔΝΤ, World Economic Outlook, Απρίλιος 2024.
- 4) Πρόγραμμα Σταθερότητας 2024, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Απρίλιος 2024.

Διάγραμμα 5: Πληθωρισμός - ΕνΔΤΚ (2023-2025)

Πηγές: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών: 1) Πρόγραμμα σταθερότητας 2023 (Απρίλιος 2023), 2) Κρατικός προϋπολογισμός 2024 (Νοέμβριος 2023), 3) Πρόγραμμα σταθερότητας 2024 (Απρίλιος 2024).

Πίνακας 1: Προβλέψεις βασικών μακροοικονομικών μεταβλητών, σε σταθερές τιμές 2015 (ετήσιος ρυθμός μεταβολής, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά)

	ΠΣ 2023		ΚΠ 2024	ΠΣ 2024	
	2024	2025	2024	2024	2025
ΑΕΠ	3.0%	3.0%	2.9%	2.5%	2.6%
Ιδιωτική κατανάλωση	2.0%	2.0%	1.3%	1.6%	1.6%
Δημόσια κατανάλωση	-1.2%	-0.3%	-1.6%	0.7%	-2.5%
Ακαθάριστος σχηματισμός παγίου κεφαλαίου	9.7%	10.7%	15.1%	9.1%	14.4%
Δημόσιες Επενδύσεις	6.2%	5.3%	5.6%	3.7%	4.9%
Εξαγωγές αγαθών & υπηρεσιών	4.4%	4.8%	4.6%	3.5%	4.9%
Εισαγωγές αγαθών & υπηρεσιών	0.0	-0.15	-	-0.07	-0.24
Ισοζύγιο αγαθών & υπηρεσιών (% ΑΕΠ)*	2.4%	2.0%	2.6%	2.6%	2.0%
Πληθωρισμός (Εν. ΔΤΚ)	1.0%	0.9%	0.9%	0.8%	0.5%
Απασχόληση**	10.9%	10.0%	10.6%	10.6%	9.9%

Πηγές: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών: 1) Πρόγραμμα σταθερότητας 2023 (Απρίλιος 2023), 2) Κρατικός προϋπολογισμός 2024 (Νοέμβριος 2023), 3) Πρόγραμμα σταθερότητας 2024 (Απρίλιος 2024) και υπολογισμοί της ΕΔΣ.

* Ως ποσοστό του ΑΕΠ.

** Ως ποσοστό του εργατικού δυναμικού, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού (ΕΕΔ).

Μακροοικονομικές προβλέψεις 2025

Η πρόβλεψη του ΕΔΣ για τον ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ για το 2025 (2,4%) συγκλίνει αν και στο ανώτατο όριο με το μακροοικονομικό σενάριο που περιγράφεται στο τρέχον ΠΣ 2024 (2,6 %, βλ. πίνακα 2). Ωστόσο, οι προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και άλλων διεθνών και εγχώριων οργανισμών εμφανίζονται ελαφρώς πιο συντηρητικές.

Πίνακας 2: Προβλέψεις για τον ρυθμό μεγέθυνσης από εγχώριους και διεθνείς οργανισμούς (2024-2025).

	Ημερομηνία δημοσίευσης	2024	2025
ΟΟΣΑ ¹	Νοέμβριος 2022	2.0%	2.4%
Ευρωπαϊκή Επιτροπή ²	Φεβρουάριος 2023	2.3%	2.3%
ΕΔΣ ³	Μάρτιος 2024	2.3%	2.4%
ΤτΕ ⁴	Απρίλιος 2024	2.3%	-
ΔΝΤ ⁵	Απρίλιος 2024	2.0%	1.9%
ΥΠΟΙΚ ⁶	Απρίλιος 2024	2.5%	2.6%

Πηγές:

1) ΟΟΣΑ Economic Outlook 2023, Νοέμβριος 2023. 2) Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Ευρωπαϊκές Οικονομικές Προβλέψεις, Φεβρουάριος 2024. 3) ΕΔΣ, Μάρτιος 2024. 4) Τράπεζα της Ελλάδος, Έκθεση Διοικητή, Απρίλιος 2024. 5) ΔΝΤ, World Economic Outlook, Απρίλιος 2024. 6) Πρόγραμμα Σταθερότητας 2024, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Απρίλιος 2024.

Στις θεμελιώδεις παραδοχές στις οποίες στηρίζονται οι προβλέψεις του ΠΣ-2024 για το 2025 είναι η συνεχιζόμενη αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, ο οποίος τείνει να ευθυγραμμιστεί με το στόχο της ΕΚΤ για 2,0%. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η καθοδική πορεία του πληθωρισμού θα αυξήσει την πιθανότητα για αποκλιμάκωση των επιτοκίων, το οποίο θα έχει περαιτέρω θετικές μακροοικονομικές επιδράσεις. Η ιδιωτική κατανάλωση αναμένεται να διατηρήσει τη δυναμική της με ρυθμό αύξησης 1,6%, σε συνδυασμό με σημαντική άνοδο των εξαγωγών, η οποία, αναμένεται να αυξηθεί κατά 4,9% (βλ. Πίνακα 1). Επιπλέον, αναμένεται ότι τα κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ) θα επιδράσουν σημαντικά στον ακαθάριστο σχηματισμό πάγιου κεφαλαίου, ο οποίος προβλέπεται να αυξηθεί κατά 14,4%. Εκτιμάται ότι η συμβολή των κεφαλαίων του ΤΑΑ σε αυτή την αύξηση των επενδύσεων θα υπερβεί τα 10 δισεκατομμύρια ευρώ. Σε κάθε περίπτωση, το επίπεδο των επενδύσεων θα διαδραματίσει καίριο ρόλο στην επίτευξη του νέου σεναρίου, με ιδιαίτερη έμφαση στα έργα που θα χρηματοδοτηθούν από το ΤΑΑ. Η έγκαιρη και αποτελεσματική εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας είναι εξαιρετικής σημασίας για την επιτυχή έκβαση των μακροοικονομικών προβλέψεων.⁶

⁶. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ελληνική οικονομία έχει λάβει μέχρι στιγμής (22.4.2024) από τα Ταμεία Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας 14,9 δισ. ευρώ από τα εγκεκριμένα 30,1 δισ. ευρώ για τη χρηματοδότηση της ελληνικής οικονομίας. Υπολείπεται χρηματοδότηση 15,2 δισ. ευρώ σε δάνεια και επιχορηγήσεις έως το 2026.

Σύνοψη - Συμπεράσματα

Το μακροοικονομικό σενάριο του ΠΣ 2024 είναι συνεπές με τα αντίστοιχα του ΠΣ 2023, και του ΚΠ 2024. Η αύξηση του ακαθάριστου σχηματισμού πάγιου κεφαλαίου, με τη σημαντική συνεισφορά από τα κεφάλαια του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας παίζουν πρωταρχικό ρόλο στην αναμενόμενη αύξηση του ΑΕΠ για το 2024 και για το 2025. Επιπλέον, η πιθανή αποκλιμάκωση των επιτοκίων της ΕΚΤ, η περαιτέρω αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Ελλάδας από ξένους οίκους αξιολόγησης, η ολοκλήρωση της εξυγίανσης του τραπεζικού συστήματος και η αξιοποίηση του υψηλού αποθέματος καταθέσεων δημιουργούν ευοίωνες προοπτικές για την υλοποίηση του παρόντος μακροοικονομικού σεναρίου.

Από την άλλη πλευρά, προκλήσεις για την υλοποίηση του μακροοικονομικού σεναρίου του ΠΣ2024 μπορεί να υπάρχουν λόγω μιας αυξημένης αβεβαιότητας, που σχετίζεται με τη μεγαλύτερη του αναμενόμενου διατήρηση των πληθωριστικών πιέσεων, με εξωγενείς κλυδωνισμούς στην οικονομία λόγω των γεωπολιτικών εντάσεων, καθώς και με τους νέους κανόνες του ευρωπαϊκού πλαισίου δημοσιονομικής διακυβέρνησης που ψηφίστηκε πρόσφατα στην ΕΕ.

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο υιοθετεί τις μακροοικονομικές προβλέψεις του Προγράμματος Σταθερότητας 2024.

Για το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο

Η πρόεδρος

Αναστασία Μιαούλη